

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820010414
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820010414.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Mariána Dunčka a JUDr. Beáty Javorkovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22. februára 2021 prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza v trestnej veci obžalovaného

P. C.,

nar. XX.X.XXXX v G., trvale bytom X., Q.. XXX/XX, okres Prievidza, na verejnom zasadnutí prítomného, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 1T/77/2020 zo dňa 21. októbra 2020 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom výroku o uloženom treste odňatia slobody.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný odsudzuje podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), 37 písm. h), 38 ods. 2, 41 ods. 1 Tr. zák. a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam k úhrnnému trestu odňatia slobody na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. sa obžalovanému výkon uloženého trestu podmiennečne odkladá a zároveň sa mu ukladá probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd obžalovanému ustanovuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Tr. zák. sa obžalovanému ukladá povinnosť spočívajúca v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr.zák. sa obžalovanému ukladá povinnosť spočívajúca v príkaze počas plynutia skúšobnej doby podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Výroky o vine a náhrade škody v rozsudku súdu prvého stupňa zostávajú týmto zrušením nedotknuté.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný P. C. uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pretože dňa XX. W. XXXX v čase približne o XX.XX hodine v G. na ulici P. číslo XX, na terase rodinného

domu, kde vstúpil a zdržiaval sa so súhlasom poškodeného P. D., ho bez predchádzajúcej hádky fyzicky napadol tak, že ho odzadu udrel minimálne jedenkrát bližšie nezisteným tesárskym kladivom do oblasti hornej časti hlavy, následkom čoho poškodený spadol na podlahu terasy domu na obe kolená a ruky, pričom kladivo mu ostalo zakliesnené v hlave, toto si nahmatal, vybral a zahodil, následne sa z terasy postavil a začal z miesta utekať preč v smere k pohostinstvu I. so sídlom G., P. číslo XX, kde ho obžalovaný dobehol pri mostíku cez potok, sotil ho dole brehom do vody a z brehu potoka zo vzdialenosti približne tri metre od poškodeného hádzal kamene, pričom jedným kameňom o rozmeroch približne 20 x 10 x 5 centimetrov ho zasiahol do brušnej časti tela, následne poškodený vyliezol z koryta potoka a utekal kričiac o pomoc, avšak obžalovaný ho pri oplotení Z. so sídlom G., P. číslo XX dobehol a začal škrtiť tak, že mu dal predlaktie svojej ruky okolo krku a druhou rukou zatlačil, v dôsledku čoho poškodený nemohol dýchať a preto uhryzol obžalovaného do prsta, čím sa mu z jeho zovretia podarilo vymaniť, pričom následne obžalovaný poškodeného jedenkrát udrel pästou ruky do ľavého ucha, následne sa poškodený rozbehol k domu číslo XX na ulici P. v G., kde preskočil oplotenie domu, pričom neustále kričal o pomoc, búchal na dvere domu a zvonil na zvonček, aby si privolal pomoc, kde týmto konaním obžalovaný spôsobil poškodenému zranenia - trieštivú zlomeninu lebečnej klenby v ľavej temennej oblasti s vpáčením fragmentov kosti penetrujúcu cez tvrdú plenu mozgu, zakrvácanie pod mäkkú plenu mozgovú v temennej oblasti vľavo, tržnú ranu v čelovej oblasti vpravo, dve tržné rany v temennej oblasti vľavo, odreninu v čelovej oblasti a nosa a podvrtnutie pravého zápästia, akútnu poruchu sluchu vľavo s hučaním v uchu, ktoré si vyžiadali liečenie, počas ktorého bol závažne ovplyvnený obvyklý spôsob jeho života v trvaní od XX. apríla XXXX do XX. júna XXXX, teda 64 kalendárnych dní a taktiež uvedené spôsobilo u poškodeného vznik akútnej posttraumatickej stresovej poruchy a adaptačnej poruchy, ktoré si vyžadujú liečenie a závažne ovplyvňujú spôsob jeho života minimálne v trvaní od 18. apríla 2019 do 02. decembra 2019, teda 216 kalendárnych dní.

Bol za to odsúdený podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. s použitím §§ 41 ods. 2, 51 ods. 1, 36 písm. I), 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam k úhrnnému trestu odňatia slobody s probačným dohľadom na 3 roky, výkon ktorého trestu mu bol podľa §§ 49 ods. 1 písm. a), 51 ods. 2 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze počas plynutia skúšobnej doby podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediáčnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenému P. D. škodu vo výške 23.019 € a poškodenej Union, zdravotnej poisťovni, škodu vo výške 4.577,17

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol poškodený P. D. so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor, ktoré v neprospech obžalovaného zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku tak, že smeruje proti výroku o povolení podmienene odkladu výkonu trestu odňatia slobody. V písomných dôvodoch odvolania prokurátor poukázal najmä na mimoriadne surový spôsob konania obžalovaného (úder kladivom do hlavy, prenasledovanie poškodeného, sotenie do potoka, kameňovanie, škrtenie), ako aj na doživotné následky na zdraví poškodeného (fyzické aj psychické), pričom len zázrakom a šťastnou zhodou okolností nedošlo k usmrteniu poškodeného. Prokurátor zároveň vyslovil názor, že v tomto prípade len uloženie nepodmieneného trestu odňatia slobody je v súlade s ochranou spoločnosti a prevýchovou páchatel'a. Uložený trest odňatia slobody s povolením podmienene odkladu s probačným dohľadom nie je spôsobilý odradiť iných od páchania trestnej činnosti a nevyjadruje ani morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V závere prokurátor poukázal na nesprávnosť výroku o treste, pokiaľ súd prvého stupňa uložil obžalovanému za jeden spáchaný skutok trest podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., pričom obžalovanému nebola pričítaná príťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. Prokurátor navrhol podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému uložiť podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. s použitím §§ 41 ods. 1, 38 ods. 2, 36 písm. I), 37 písm. h), 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody na dolnej hranici upravenej trestnej sadzby so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Obhajca poukázal na prejavenu úprimnú ľútosť obžalovaného, ako aj na jeho konkrétne snahy nahradiť spôsobenú škodu. Súčasne v dôsledku pandémie (obžalovaný pracoval v Rakúsku) len s ťažkosťami popri náhrade škody zabezpečuje prostriedky na živobytie pre rodinu, keďže jeho priateľka študuje. Súd prvého stupňa dal taktó obžalovanému možnosť preukázať, že nie je kriminálne narušená osoba, pričom uložením niekoľkoročného nepodmienečného trestu odňatia slobody by bolo jednak na ujmu náhrady škody (poškodený a poisťovňa) a prakticky by rodinu obžalovaného uvrhlo do sociálnej odkázanosti, vrátane maloletého dieťaťa. Pokiaľ ide o konanie obžalovaného obhajca poukázal, že tento konal v afekte, pričom psychicky nezvládol situáciu, keď predtým sa poškodený pri komunikácii nesprával ako priateľ obžalovaného, ale v súvislosti s jeho vzťahom s Z. G. mu klamal a smial sa do očí. Inak by k fyzickému napadnutiu nedošlo. Obhajca tiež poukázal na to, že poškodený vedie obvyklý bežný spôsob života (založenie rodiny s dieťaťom, šoférovanie, stavebné práce na rekonštrukcii domu). Následky konania obžalovaného, ktoré tento veľmi ľutuje, nie sú pre poškodeného také závažné, aby trest uložený súdom prvého stupňa spolu s náhradou škody, ktorú spláca, nebol primeraný všetkým zákonným kritériám pre ukladanie trestu. Obhajca navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné podľa § 319 Tr.por. zamietnuť. K vyjadreniu obhajca pripojil fotokópie poštovej poukážky o zaplatení 1.500 € poškodenému P. D.. Taktiež pripojil fotokópiu oznámenia Union, zdravotnej poisťovne, a. s., o možnosti splácať regresný dlh mesačne vo výške 100 €.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zotrvali prítomné procesné strany na svojich písomných návrhoch a obvinený predložil fotokópiu ďalšej poštovej poukážky o zaplatení poškodenému 300 €.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s niektorými ustanoveniami Trestného zákona (pozri nižšie) upravujúcimi ukladanie trestu v prejednávanej veci.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytykaná žiadna chyba, pričom ani odvolací súd nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

K odvolaním napadnutému výroku o treste z pohľadu tam vytykaných chýb, uvádza odvolací súd nasledovné. Hneď úvodom k tomu je potrebné uviesť, že trestná sadzba (dolná hranica) uvedená za trestný čin (zločin) podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. je v zásade stanovená tak, aby pre tento trestný čin bol spravídla ukladaný trest odňatia slobody, ktorého výkon nie je možné podmiennečne odložiť. V tomto smere potom aj odvolanie prokurátora by sa mohlo javiť ako dôvodné, či už z pohľadu aj ním uvádzaných okolností týkajúcich sa spôsobu vykonania fyzického násillia, následkov na zdraví poškodeného, vrátane „ohrozenia“ až jeho života. Rovnako najmä ochranná funkcia trestu, vrátane vplyvu na ostatných členov spoločnosti, ale tiež prvok „morálneho“ odsúdenia daného trestného činu, by mohli svedčiť pre uloženie trestu odňatia slobody bez podmiennečného odkladu jeho výkonu.

Súčasne je však potrebné uviesť, že tieto vyššie uvedené funkcie, resp. účel trestu nemusí nevyhnutne vždy splňať len uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Sám zákonodarca pritom aj vo vzťahu k trestnému činu, kde dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody v Osobitnej časti Trestného zákona ukladá povinnosť uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody, pripustil výnimky, ktoré sú okrem iného výrazom v širšej miere ukladať tzv. alternatívne tresty. Jednak je to pripustenie možnosti pri mimoriadnom znížení trestu neukladať trest odňatia slobody s jeho okamžitým výkonom. Druhá možnosť spočíva dokonca v možnosti uložiť v prípade trestného činu podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. podľa § 53 Tr. zák. aj iný trest ako trest odňatia slobody, a to trest domáceho väzenia.

Senát odvolacieho súdu pripomína, že jedným z hlavných dôvodov pre ukladanie alternatívnych trestov je zamedzenie aj tomu, aby prvotrestaní doposiaľ bezúhonní páchatelia, hoci aj závažnejších trestných činov - zločinov nemuseli hneď ísť expresívne povedané „do basy“. Okrem iného ide pritom o páchatel'ov, u ktorých zatiaľ ani nie sú zistené skutočnosti, ktoré by svedčili o tom, že uloženie „výchovného“ trestu

by bolo nepostačujúce. Tu senát odvolacieho súdu vychádza z doterajšej svojej ustálenej súdnej praxe, svedčiacej v takýchto prípadoch v prospech ukladania alternatívnych trestov.

Z takejto ustálenej súdnej praxe senát odvolacieho súdu vychádza aj v prípadoch, ako je táto prejednávaná trestná vec, keď záujem generálnej prevencie by inak svedčil pre uloženie „prísneho“ trestu odňatia slobody, zatiaľ čo záujem individuálnej prevencie pre takýto prísnejší postih nesvedčí. Pokiaľ ide o protiprávne konanie obžalovaného zakladajúce znaky dvoch trestných činov, na jeho nebezpečnosť a závažnosť prokurátor v odvolaní správne poukázal. Na druhej strane z výpovede obžalovaného, ako aj jeho družky Z. G. vyplýva motivácia konania obžalovaného, ktorá ho síce nezabavuje trestnej zodpovednosti, avšak z tzv. ľudského hľadiska býva spravidla „spúšťačom“ jednoduchej afektívnej reakcie s prejavmi hnevu a zlosti obžalovaného tak, ako to vyplynulo aj zo znaleckého posudku na obvineného z odvetvia psychiatrie. Tu má na mysli senát odvolacieho súdu podozrenie obžalovaného na neveru svojej družky s poškodeným. Táto svedkyňa jednak potvrdila svoju komunikáciu s poškodeným. Tiež pritom vyslovila názor, že klamstvá zo strany poškodeného ku komunikácii s ňou mohli obžalovaného „vyprovokovať“ k fyzickému útoku.

Z pohľadu ukladania primeraného a spravodlivého trestu nie bez významu popri hodnotení závažnosti trestnej činnosti (inak prakticky vyjadrená v trestnej sadzbe), je aj zistenie, ako sa správal páchateľ vo svojom živote pred spáchaním trestnej činnosti. Rovnako z pohľadu výberu najvhodnejšieho trestu má nemalý význam aj konanie a správanie páchateľa po spáchaní trestnej činnosti. Tu sa má na mysli jednak prístup k prebiehajúcemu trestnému stíhaniu, ale najmä prístup k náhrade škody a k odstráneniu škodlivých účinkov svojej trestnej činnosti.

Obžalovaný P. C. doposiaľ nebol súdne trestaný, na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o svojej vine, pričom už vykonal konkrétne úkony k náhrade škody.

Aj keď ďalej nemožno mať pochybnosti o závažných následkoch na zdraví poškodeného, vrátane ohrozenia jeho života, na druhej strane niet dôvodu neveriť aj okolnostiam uvádzaným obhajcom o možnom obvyklom spôsobe života poškodeného po „vyliečení sa“ zo zranení spôsobených obžalovaným.

K úvahám o tom, či na prevýchovu obžalovaného postačuje trest uložený súdom prvého stupňa, okrem vyššie uvedeného je potrebné prisvedčiť obhajcovi aj v tom, že tento trest jednak negatívne nepostihne rodinu obžalovaného a zároveň mu umožní aj urýchlene si plniť uložené povinnosti na náhradu škody.

Z týchto dôvodov odvolací súd odvolanie prokurátora smerujúcemu proti výroku o podmienenečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody v rozsudku súdu prvého stupňa nevyhovet.

Súčasne ale v zhode s ďalšími vytykanými chybami v odvolaní prokurátora, senát odvolacieho súdu zistil, že výrok o treste trpí vadami v dôsledku nesprávnych použití ustanovení Trestného zákona. Podstata pochybenia súdu prvého stupňa spočíva v tom, že obžalovaný ukladal trest podľa tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v ústavne konformnom znení. Pochybenie spočíva v tom, že obžalovaný bol síce odsudzovaný za dva trestné činy, z ktorých jeden je zločin, avšak tieto dva trestné činy neboli spáchané dvomi skutkami, ale jedným skutkom v tzv. jednočinnom - ideálnom súbehu. Preto mal súd prvého stupňa obžalovanému ukladať úhrnný trest podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. bez toho, aby bolo pri určovaní výmery trestu odňatia slobody uvažované o zvýšení hornej hranice trestnej sadzby o 1/3 (aj z písomného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že takéto zvyšovanie trestnej sadzby súd prvého stupňa zahrnul do svojich úvah). Súčasne vzhľadom na nesprávne použitie § 41 ods. 2 Tr. zák. nerozhodol súd prvého stupňa o priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák. - spáchanie viac trestných činov.

Z týchto dôvodov senát odvolacieho súdu výrok o treste v rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol rozsudkom o uložení trestu obžalovanému. Vo svojom rozhodnutí nahradil ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zák. správnym ustanovením § 41 ods. 1 Tr. zák. o ukladaní úhrnného trestu za dva trestné činy. Vzhľadom k tomu rozhodol aj o vyššie uvedenej priťažujúcej okolnosti. V zhode aj s názorom prokurátora zároveň podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam rozhodol o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Zníženie urobené súdom prvého stupňa zo 4 rokov na 3

roky odňatia slobody považoval za primerané (prokurátor takto určenú výmeru trestu odňatia slobody ani v odvolaní nenamietal). K podmiennečnému odkladu výkonu takto uloženého trestu odňatia slobody spolu s uložením probačného dohľadu už senát odvolacieho súdu vyššie zaujal kladné stanovisko. K probačným povinnostiam popri zúčastnenia sa sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu so zameraním na riešenie kritických a záťažových situácií v medziľudských vzťahoch podľa § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. uložené už aj súdom prvého stupňa doplnil ďalšiu povinnosť týkajúcu sa náhrady škody - § 51 ods. 4 písm. d) Tr. zák. Náhrada škody takto popri exekučnom titule výroku v rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bude zabezpečená aj uložením takejto povinnosti, ktorej plnenie bude súčasťou rozhodovania súdov aj o tom, či sa obžalovaný v priebehu skúšobnej doby osvedčí.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.